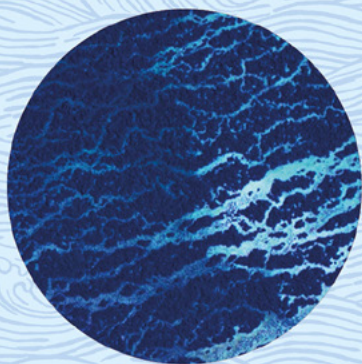

Denis THÉRIAULT

CHLAPEC,
KTORÝ PATRIL
MORU

Ljndeni

Chlapec, ktorý patril moru

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Lindeni

Denis Thériault

Chlapec, ktorý patril moru – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

Ljndeni

Chlapec, ktorý patril moru

Denis THÉRIAULT

CHLAPEC,
KTORÝ PATRIL
MORU

Ljndeni

© L'Iguane - XYZ, 2001
© 2019, Albatros, for the present edition,
through Allied Authors Agency, Belgium.

Translation © Kristína Hečková, 2019
Illustration © Kristína Hečková, 2019
Cover design © Radoslav Bielený, 2019

ISBN v tlačenej verzii 978-80-566-1143-2
ISBN e-knihy 978-80-566-1165-4 (1. zverejnenie, 2019)

Venujem H el ene a Camille.

Bez nich by som bol len tul ak.

1

Pri ponoroch do veľkých hĺbok sa človek môže dostať do euforickej nálady pripomínajúcej stav opitosti. „Hĺbková choroba“, ako sa tento úkaz nazýva, je zapríčinená narkotickým pôsobením inertných plynov na nervový systém z dôvodu narastajúceho tlaku.

Z východu prilietajú čajky, zhromažďujú sa na okrajoch striech v hustých rojoch a spoločne lamentujú. Volajú na seba, odpovedajú si, jedna druhú podpichujú, škriekajú ako čarodejnice na svätojánsku noc. Z izby v podkroví ich počujem cupitať sem a tam. Znie to, akoby sa mi nad hlavou presúvalo vojsko drobných škriatkov. A keď pozriem cez okno, vidím ich zoradené na streche kôlne ako živé bowlingové kolky. Niekedy sú ich celé húfy ako vo filme o krvilačných vtákoch, no na rozdiel od Hollywoodu sú naše čajky neškodné. Nemusíme sa obávať, neďobnú nám do klobúkov. Ani nádoba na odpadky ich nezaujíma. Každé ráno je to rovnaké. Pýtame sa, čomu vďačíme za ich dochvíľnu návštevu hneď na úsvite.

Mne čajky neprekážajú, no ich ranné prekáračky budia starého otca, ktorý spáva až do obeda. V pyžame vyjde von a kameňmi sa snaží lietajúcu chamrad' rozohnať, ale nevie mieriť, takže tým dosiahne pravý opak a rozhorčený huriavk ešte zosilnie. Ak, pravdaže, nerozbije okno. Najradšej by vzal winchestrovku a urobil s dotieravými operencami rýchly proces, no nemôže. Stará mama pred ním ukryla náboje. Odmietajú sa podieľať na vraždení nevinných vtákov, takže ráno čo ráno trpíme ich škrekot až dovedy, kým sa sami neunavia. To býva okolo siedmej. Potom sa spamätajú a spoločne odletia preč.

Ak mám byť úprimný, ranný rozruch a skoré vstávanie mi v podstate vyhovujú. Končí sa nimi strašidelná noc aj desivé muky a ja si môžem v pokoji vychutnávať májové rána a tešiť sa z pohľadu na zvláštny jas lemujúci jarnú oblohu. Hneď ako priletia čajky, zídem na breh k pulzujúcemu šumeniu ospalej vody. Odtiaľ s nadšením pozorujem nebo, ponorené do žiarivých lúčov nového slnka, ktoré sa opäť hrdó vynára na konci svojej temnej cesty. Vtedy je čas preskúmať podmorské udalosti predošlej noci a vydať sa po stopách malých, občas už mŕtvych svedectiev, ktoré na brehu zanechal odliv. Napríklad minule sa pred domom pani Papetovej vyplavil žralok obrovský. Bol dlhý ako dom a papuľu mal takú ozrutnú, že by ma bol bez povšimnutia prehltoť ako planktón. Ľudia neveriacky krútili hlavami nad obrovskou mŕtvolou. Rozprávali sa, pýtali sa jeden druhého, čo s ňou. Nemohli ju tam nechať. Vzbudzovala príliš veľké rozpaky a navyše už začala aj poriadne zapáchať. No kým sa ju chystali motorovou pílou rozrezať, objavili sa ľudia z ministerstva, aby si vysušeného stroskotanca pozorne prehládli. Pozastavili práce a urobili toľko

fotografií ako policajní inšpektori. Už chýbala len páska, tá žltá vec, ktorou sa vymedzuje miesto vraždy. Sú takí pedantní, vravel som si, že určite zoberú odtlačky prstov aj nám, ale nie. Neboli sme dostatočne podozriví. Keď štátni zamestnanci ukončili rozsiahlu obhliadku, privolali žeriov, potom kamión a žraloka odviezli. Kam? Nevie. Do márnice? Do múzea? Na skládku? Možno na ministerstvo oceánskych záležitostí, kde ho obalili do chrupavky alebo vložili do priestrannej kartotéky s číslom trinásť, ktorá neprepúšťa pach.

Premýšľam, na čo zomrel. Nemal na tele rany ani nebol zapletený do siete. Žeby na žraločiu chorobu? Morské ťažkosti? Vychýňanie cunami? Zdrvujúcu vlnu melanchólie? Koľko rokov sa vlastne dožíva žralok?

Napriek rannému škrekotu čajok som na pláž ešte nikdy neprišiel prvý. Vždy ma predbehne ten chalanisko: Luc Bezeau, so svojím spečeným ksichtom, akoby pochádzal z južnej pologule, v obrovských topánkach, so šmatlavou chôdzou cirkusového klauna a firemnou šiltovkou s logom spoločnosti na výrobu ťažkých strojov – ironický protiklad jeho príliš vychudnutej postavy. Prichádza od východu, ťahá za sebou vreca na odpadky ako vrátnik a prečesáva pobrežie. Okolo vyhasnutých ohnísk z predchádzajúcej noci zbiera prázdne fľaše, ktoré tam zanechali lovci korušiek a iní okoloidúci vandráci. Do vreca hádže mušle, krabie panciere, pierka a kúsok veľrybích kostíc. Najprv som ho považoval za akéhosi novodobého ekológa, ale svoj názor som zmenil, keď som zistil, že za sebou necháva rôzne

iné druhy odpadkov. Bez ohľadu na počasie chodievala na breh každé ráno, akoby plnil svoj životný údel, okrem nedele, keď má povinnosti náboženského druhu. Viem, že pomáha slúžiť omšu v dedinskom kostole, pretože tam chodievame so starým otcom, a vždy keď ho vidím, v duchu si vravím, že vyzerá ako pochmúrny trpaslík krúžiaci okolo farára Loisella, toho veľkého plynného obra. Luc je čudný miništrant. S obrovskými topánkami vyčnievajúcimi spod príliš krátkeho bieleho rúcha, uhľovočiernymi vlasmi havajského strihu a röntgenovými očami mandľového tvaru, ktorými človeku vidí až do žalúdka, vyzerá, akoby práve vystúpil z ufa alebo práčky, ale to mu ani trochu nebráni svedomito si plniť náboženské povinnosti. Miništruje s dôstojnosťou pápeža. Ako liturgický strážny pes pokorne vyčkáva vedľa oltára a predvída kňazove gestá. Človek by povedal, že priebeh celého rituálu ovláda na diaľku. Počas kázne stojí v pozore, s rukami pri tele, ostražitý, pripravený zasiahnuť, a pritom pohybuje len prstami, ktoré neustále zatína a opäť uvoľňuje. Ak by ste mu nasadili kovbojský klobúk a vysadili ho na hlavnej ulici v meste Dodge, ne jeden okoloidúci by si ho zmýlil so streleckým esom. Bandita pláží. Chlapík, ktorý vytasí karafu so svätenou vodou tak rýchlo, že predbehne aj vlastný tieň. Najrýchlejší zvonár na západe. Priznávam, svojou ponurou vážnosťou na mňa urobil dojem. Jeho dobrodružná tvár ladí s mojím pochmúrnym výzorom a podnecuje moju zvedavosť. Ak by mi to dovolil, rád by som sa s ním skamarátil alebo ho aspoň počas jeho ranných obchôdzok pozdravil. No nič také neprichádza do úvahy, pretože k podobným dôvernostiam pociťuje hlboký odpor. Len čo ma zbadá motať sa okolo stožiara alebo si

na môle pochutnávať na čokoládovej buchte, okamžite si zbalí veci a bez ďalšieho otáľania sa poberie preč. Je možné, že je až taký bojzlivý? Alebo len príliš citlivo vníma opar tragických udalostí, ktorý ma zahaľuje? Nech je to akokoľvek, zďaleka ma obchádza ako Odyseus, keď sa vyhýbal neslávnym kútom Egejského mora. Prechádza popri našom dome len preto, že nemá inú možnosť. Zakráda sa, ani na chvíľu sa nezastaví a vždy rýchlo zdúchne, prenasledovaný obavami, ktorým jakživ neporozumiem.

2

Otec trpel skútermániou, bežným ochorením v regiónoch nad päťdesiatou rovnobežkou, spôsobenou tlakom severného pólu a neúprosnou zimou. U väčšiny pacientov sa príznaky na jar vytratili, ale u otca choroba prerástla do chronického, postupne sa zhoršujúceho štádia a stala sa nevyliciteľnou. Bola to vášeň odolávajúca terapeutickej pálave letných dní, latentná horúčka, ktorú prebudili silné októbrové vetry a naplno odštartovalo prvé sneženie, to požehnanie z nebies. Otec sa svojho snežného skútra nevedel nabažiť. Bol by na milovanom stroji aj spával, potvrdzujúc okolnosti jeho najútlejšieho detstva, ktoré predriemal v kočiari upevnenom na lyžiach za motorovými saňami značky Ski-Doo v špeciálnom rodinnom vyhotovení. Na skútri sedel aj vo chvíli, keď sa mu na tvári objavili prvé uhry, dokonca aj v pätnástich, keď vyhral svoje prvé profesionálne preteky na okruhu v Brûlé. A preto určite nikoho neprekvapí, že o niekoľko rokov neskôr práve na skútri počas Ookpik rely stretol mamu, mladú nebojácnu amazonku, ktorá šoférovala mašinu rovnakej kubatúry. Aj ona doslova vyrástla na snežnom skútri. Nalepená na otcovom chrbte ako indiánske batola brázdila krajinu od najútlejšieho veku a už ako päťročná dostala na Vianoce

svoj prvý skúter, zmenšený model, ktorý aj reálne fungoval. Môj budúci otec bol presvedčený, že bez tejto nordickej Evy by jeho život nemal zmysel a rozhodol sa ju získať. Dvoril jej s odhodlanosťou horského záchranára a moja budúca matka priaznivo odpovedala na neoblomnú snahu vysokého snežného muža s pôvabným úsmevom. Rodičia sa na skútri stretávali, na skútri sa zasnúbili, na skútri sa zosobášili a na skútri odišli zo svadby za burácania fakľového sprievodu. Skútrom sa premiestnili hlboko do lesa k zrubu, kde strávili medové týždne, a som presvedčený, že na sedadle ich snežného tátoša ma počali za zvuku vášnivo praskajúceho nylónu.

Po svadbe sa rozhodli usadiť v susednom meste Villeneuve, v priemyselnom srdci severného pobrežia, ktoré prekypovalo pracovnými príležitosťami. Tam som prišiel na svet a vyrástol do výšky prvého metra. Lenže stará dedinka Ferland bola od nás vzdialená iba polhodinu cesty, a tak sme sa tam každé leto vracali za morom a pretrvávajúcou spomienkou na prvopočiatočnú amébu. No ešte častejšie sme tam chodili v zime tešiť sa zo snehu, pretože Ferland bol raj pre ľudí posadnutých skútermániou. Z dvora starých rodičov z matkinej strany sa schádzalo do húštiny pozdĺž stĺpov elektrárne Hydro-Québec, ktoré obrovskými písmenami hlásajú svoju monotónnu abecedu cez celú provinciu až do Nunaviku. Počas zimných víkendov slúžila naša rodinná usadlosť vo Ferlande ako odrazový mostík pre ľudí závislých od nekonečnej divočiny, medzi ktorých patrili aj moji drahí rodičia. Často však chodili jazdiť bezo mňa, pretože napriek tomu, že ma v detstve pravidelne vozievali v povestnom kočiari na lyžiach, ktorý som zdedil po otcovi, javil som sa voči nákaz-

livému vírusu zákernej choroby celkom imúnny. Niežeby som bol na skútre alergický: príležitostne som dokázal zabojovať v pretekoch na zasneženej pláži a boli časy, keď som si úprimne užíval jazdu v temnote tichého polárneho lesa, ale na rozdiel od mojich rodičov sa zo záľuby nestal zmysel môjho života. Rýchlo som sa nabažil nekonečných dialáv a odsudzoval som všetko, čo spôsobovalo neprimeraný hluk na otvorených priestranstvách. Odmietal som sa podieľať na predčasnom topení hibernujúcich zvieratiek a spôsobovať utrpenie malým milým veveričkám. Mal som vznešenejšie ciele, aj keď musím priznať, že som si vedome pripustil niekoľko neškodných zlovykov ako napríklad čítanie. Viac než panensky zasnežené dialavy ma lákali v mojich očiach vzrušujúcejšie stránky kníh, a kým sa rodičia zabávali na Sibíri, ja som si vychutnával hororový príbeh a napchával sa horúcimi buchtami v starkinej arkierovej obývačke. A presne to som robil aj v nešťastnú februárovú sobotu, keď sa mi zrútil svet. Dalo by sa povedať, že v istom zmysle mi čítanie zachránilo život.

V ten deň zamrzala aj ortuť v teplomeroch. Zo severu dul silný vietor a bral so sebou všetko, čo mu stálo v ceste, no v porovnaní s metelicou, ktorú hlásili na večer, to bol vraj ešte len slabý vánok. Mojich rodičov to neodradilo. Týmto nebojácny deťom z Thule ani na um neprišlo, že by im obdobná maličkosť dokázala zmariť vidinu dobrodružstva, na ktoré sa tešili celý týždeň. A preto v momente, keď naskočil motor, zmizli na skútroch v snežnej chumelici. Sľúbili, že sa vrátia do súmraku, ale slnko prešlo

na západ a spadlo za horizont bez toho, aby počkalo na ich návrat. Kým večera chladla na stole, striedali sme sa pri okne a vyzerali ich v búrke, ktorá každou minútou naberala na sile. Napokon okolo jedenástej reflektory ožiarili dvor a v strnulom sparne obývacej miestnosti sa zjavili dvaja skrúsení policajti, aby nám oznámili zdrvujúcu správu. Ďaleko v tme, päťdesiatštyri kilometrov severne od Ferlandu, zabrzdil vlak spoločnosti QTI na linke z Pineshishu v Monts de Fer a s dvesto vagónmi železnej rudy zostal stáť uprostred metelice. Okolo trate sa povalovali roztrúsené zvyšky môjho otca a jeho majestátnej mašiny. Mamu našli o hodinu neskôr. Náraz ju vychýlil a katapultoval do záveja ďaleko od koľajníc. Zmrznutú na kosť ju naložili do vrtuľníka a v nemocnici napokon zistili, že ešte dýcha. Jej stav označili za kritický: zlomeniny, otras mozgu, vážne podchladenie. Lekári sa zdráhali predpovedať, či prežije.

Nikto nevedel, čo sa presne udialo. Moji rodičia bezstarostne uháňali popri trati, keď do nich narazil vlak. Skrz helmu nepočuli trúbenie a pre chumelicu nevideli prichádzať vlak. Nepozornosť, nedbanlivosť, zlý odhad plus ďalšie chyby. Zhoda okolností, ktoré by sa nemali diať, no napriek tomu sa stávajú, aby nás ranili. Štatistická odchýlka. Alebo, podľa môjho názoru, zjavná neschopnosť Vedúceho špeciálnych efektov. Ukážka jeho ľahostajnosti či dokonca bezcitnosti. Hej, ty tam hore na oblaku! Bavíš sa dobre, ty psychopat? Ideš sa od smiechu popukať? Táram nezmysly. Na oblaku nikto nesedí a Boh je v konečnom dôsledku iba stará spráchnivená povera.

Až na pohrebe pred zatvorenou truhlou som sa dozvedel poslednú a zároveň najbolestnejšiu skutočnosť. Stál som vedľa vyzývavo sa lesknúcej škatule ukrývajúcej

telesné pozostatky môjho otca a búril som sa. Nedokázal som pochopiť, prečo mi nechcú dovoliť posledný raz uzrieť jeho tvár. Kričal som na nich, kázal som truhlu otvoriť. Vtom ma starý otec odtiahol do susednej miestnosti a vysvetlil mi, prečo nie je možné vyhovieť môjmu želaniu. Otcovo telo sa totiž nepodarilo nájsť celé. Vráttane iných anatomických nedostatkov mu chýbala hlava. Zrazu som mal pocit, akoby ma prešlo sto oceľových kolies. Pamätám si, že sa mi zakrútila hlava a striaslo ma od zimy, aj keď radiátory hriali na maximum. Potom som začul tmenú hudbu, zatmelo sa mi pred očami a odpadol som. Prekliata kantáta napáchnutá kadidlom. Ďakujem, zhnusili ste mi Bacha na celý život.

Skútermánia bola zjavne choroba, ktorá mohla byť smrteľná. Počul som, že vášeň je už raz taká, že ľudia z nej strácajú hlavu. A teraz tu máme dôkaz.